

Handläggare
Marie Björkman
Telefon: 08-50836265

Till
Äldrenämnden
21 oktober 2025

Svar på remiss av handlingsplan för bostadsförsörjning

Svar på remiss från kommunstyrelsen, KS 2024/1201

Förvaltningens förslag till beslut

Äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen gällande Stockholms stads handlingsplan för bostadsförsörjning och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Sammanfattning

Enligt bostadsförsörjningslagen ska varje kommun ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjningen i kommunen. I Stockholms stad föreslås nuvarande *Riktlinjer för bostadsförsörjning 2021 - 2024* ersättas av föreliggande förslag *Handlingsplan för bostadsförsörjning*.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget som helhet, planen är tydlig och välformulerad. I bilagorna finns ett gediget planeringsunderlag som dock behöver justeras i några avseenden för att bland annat tydliggöra vilka boendeformer som avses. Kopplat till planens mål och delmål föreslås en rad insatser varav äldrenämnden har tilldelats ansvaret för tre. Två av dessa anser förvaltningen vara av mer generell karaktär och inte enbart en fråga för äldrenämnden.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att genomförande och uppföljning av handlingsplanen ska ske inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.

Bakgrund

Enligt lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska varje kommun ta fram en handlingsplan för bostadsförsörjningen i kommunen. Föreliggande förslag *Handlingsplan för bostadsförsörjning* med bilagor föreslås ersätta tidigare *Riktlinjer för bostadsförsörjning 2021 - 2024*.

Äldrenämnden har beretts möjlighet att lämna yttrande över förslaget. Yttrandet ska vara stadsledningskontoret tillhanda senast den 28 oktober år 2025.

Ärendet

Den föreslagna handlingsplanen består av tre dokument: huvuddokumentet (handlingsplanen med mål m.m.), bilaga ”Lokala behov” samt bilaga ”Kunskaps-och nulägesanalys”.

I huvuddokumentet beskrivs kopplingen till nationella mål, planer och program. Vidare beskrivs översiktligt utmaningar inom bostadsförsörjningen samt två övergripande mål. Det ena fokuserar på befintliga bostäder, det andra på tillskottet av bostäder. Kopplat till varje mål finns delmål och insatser, där ansvaret fördelats ut på olika nämnder.

I bilagan ”Lokala behov” beskrivs (i text och tabellform) situationen inom de elva stadsdelsområdena gällande bland annat befolkning och hur bostadsbeståndet ser ut. Kopplat till detta dokument finns även en excelfil där statistik redovisas på stadsdelsnivå. För varje stadsdelsområde finns tre kartor: behov av upplåtelseformer för en jämnare fördelning, andel trångbodda hushåll och andelen stora bostäder samt kategoribostäder (såsom särskilda boendeformer för äldre), såväl befintliga som planerade.

I bilagan ”Kunskaps-och nulägesanalys” redovisas till exempel lagstiftning och ansvarsfördelning, framtida bostadsbehov och bostadsbehov för särskilda grupper, däribland äldre.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts inom avdelningen för stadsövergripande äldreomsorgsfrågor. Samverkan med de fackliga organisationerna har skett i förvaltningsgruppen den 15 oktober år 2025.

Kommunstyrelsens pensionärsråd har tagit del av ärendet den 14 oktober år 2025 och det för socialnämndens, äldrenämndens och överförmyndarnämndens gemensamma råd för funktionshinderfrågor den 16 oktober år 2025.

Jämställdhetsanalys

Den föreslagna handlingsplanen är könsneutralt utformad och förväntas inte få några negativa konsekvenser för jämställdheten.

Förvaltningens synpunkter och förslag

Sammanfattningsvis anser äldreförvaltningen att handlingsplanen är väl utformad med relevant innehåll. Texten är informativ, överskådlig och lättillgänglig.

Ur äldreomsorgens perspektiv är det särskilt angeläget att planeringen av särskilda boendeformer för äldre lyfts fram. Behovet kommer att öka kraftigt under de kommande decennierna och brist på platser innebär stora konsekvenser för såväl staden som för enskilda individer. I nuläget sker planering av denna boendeform i särskild ordning genom framtagandet av en årlig äldreboendeplan men där stadsledningskontoret utreder framtida process.

Handlingsplanen

Handlingsplanen har utformats med hänsyn till nationella och regionala mål, planer och program. Möjligtvis skulle denna skrivning kompletteras med lagstiftning, då vissa typer bostäder för personer med funktionsnedsättning och för äldre personer med omsorgsbehov är en kommunal skyldighet att tillhandahålla enligt lag.

Mål, delmål och insatser

Mål nr 1: "Goda bostäder för alla, i livets olika skeden"

Ett av delmålen är att "Äldre har bostäder där en tillgänglig och inkluderande boendemiljö främjar ett aktivt och självständigt liv". Här behöver tydliggöras såväl vilka äldre som avses som vilken typ av bostäder det handlar om. Motsvarande bör även gälla personer med funktionsnedsättning. Möjligen skulle en mer generell skrivning kopplat till funktionsnedsättning (oavsett ålder) bättre passa in här.

Under delmålet redovisas fem insatser, där äldrenämnden har tilldelats ansvaret för följande tre:

Kartlägga hur många äldre som bor i otillgängliga bostäder.

Förvaltningen bedömer att detta är ett uppdrag som faller utanför äldrenämndens ansvarsområde, eftersom det handlar om att kartlägga det ordinarie bostadsbeståndet. Oavsett vilken nämnd som får uppdraget, bör syftet med ett sådant uppdrag tydliggöras, liksom hur resultatet av kartläggningen ska hanteras.

Utreda möjligheten att införa flyttlotsar för äldre samt rikta information i syfte att få fler äldre att bo i tillgängliga och lämpliga bostäder.

Frågan om flyttlots har vid ett par tillfällen väckts i motioner och i samband med det utretts av äldrenämnden, senast i mars år 2025. Äldrenämnden ställde sig då positiv till förslaget att utreda frågan närmare. En utredning bör dock genomföras med bred ansats, inte enbart med fokus på äldre, och med beaktande av den forskning som pågår inom området.

För närvarande finns en samlad information på stadens hemsida som beskriver hur man kan gå till väga om man vill byta bostad, vikten av att planera i god tid, kontaktvägar till exempelvis Bostadsförmedlingen m.m.

Utreda möjligheten att återanvända hyreslägenheter med omfattande bostadsanpassning till individer med motsvarande behov.

Förvaltningen anser att en utredning av frågan är högst relevant. Bostadsanpassningar görs individuellt och kan ibland generera stora kostnader, både för att genomföra anpassningen och för att återställa när anpassningen längre behövs. En sådan utredning bör omfatta erfarenheter från andra kommuner och genomföras i samverkan med Stadsbyggnadskontoret.

Frågan om bostadsanpassning är dock inte enbart en fråga för äldre nämnden. Det kan även vara aktuellt för yngre personer. Därav bör övervägas om insatsen snarare bör hanteras inom exempelvis Stadsbyggnadskontoret.

Mål nr 2: "Tillskottet av bostäder möter behovet och kompletterar befintligt bestånd, i stadens alla delar"

Här anges följande delmål:

Funktionella bostäder finns för de grupper staden har ett särskilt ansvar för.

Som en insats anges "Säkerställ tillgången till vård- och omsorgsboenden i enlighet med stadens äldreboendeplan genom inhyrning, förvärv, ombyggnation eller nyproduktion". Micasa Fastigheter i Stockholm AB föreslås ansvara för insatsen, i samverkan med äldre nämnden, exploateringsnämnden och samhällsbyggnadsnämnden.

Förvaltningen anser att hänsyn bör tas till den pågående översynen av processen för planering av särskilt boende.

Bilaga "Lokala behov"

I bilagan finns för varje stadsdelsområde tre kartor som redovisas på stadsdelsnivå. En av dessa beskriver så kallade kategoribostäder, vilket definieras som friliggande gruppboendestäder enligt LSS/SoL¹ samt äldreboendeplanen för vård- och omsorgsboende och

seniorbostäder.

Vidare beskrivs att ”planeringsunderlaget visar var i staden det finns behov av dessa bostäder”. När det gäller särskilt boende för äldre (vård- och omsorgsboende) tillämpas valfrihetssystem. Det innebär att en den enskilde kan välja bland godkända boenden inom och utanför staden, oavsett i vilken stadsdel den enskilde bor.

Inriktningen i 2026 års äldreboendeplan är att vård- och omsorgsboenden måste ses som stadsgemensamma resurser och att behovet av denna boendeform måste hanteras i ett stadsgemensamt perspektiv.

Begreppet särskilda boendeformer regleras i socialtjänstlagen och avser endast individuellt behovsprövade bostäder med heldygnsomsorg. Motsvarande bostadsform för personer med funktionsnedsättning benämns i lagstiftningen ”bostad med särskild service”. Denna kategori omfattar inte enbart LSS-boenden. I kategorin särskilt boende ingår däremot inte SHIS-boende och seniorbostäder.

Bilaga ”Kunskaps – och nulägesanalys”

På sidorna 26–27 redovisas läget vad gäller äldre, d.v.s. personer som är 65 år och äldre. På sidan 27 beskrivs att staden årligen tar fram ”en stadsövergripande plan för behovet av bostäder för äldre över 65 år”. Samt att äldreberedningen samordnar arbetet med den stadsövergripande planen samt föreslår beslut om åtgärder utifrån en sammanvägd bedömning och behov av framtida behov av vård- och omsorgsboenden”.

Förvaltningen föreslår att denna skrivning korrigeras så att det förtydligas att det handlar om särskilda boendeformer och inte bostäder för äldre i allmänhet. Skrivningen i övrigt behöver anpassas till den pågående översynen av äldreboendeplaneringsprocessen.

Det andra stycket på sidan 27 inleds med ”Vård- och omsorgsboende är en gemensam benämning för särskilt boende med heldygnsomsorg för äldre”. Detta bör korrigeras, då särskilt boende är det begrepp som används i socialtjänstlagen och kan inrymma olika biståndsbedömda boendeformer. Vård- och omsorgsboende är en av flera kategorier inom begreppet särskilt boende.

I det tredje stycket om tillgängliga bostäder och utveckling av seniorbostäder som ett alternativ bör det framgå att seniorboende inte är en form av särskilt boende utan en del av det ordinarie bostadsbeståndet.

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget att handlingsplanen, mål och insatser följs upp inom ramen för ordinarie planering och uppföljning av verksamheten.

Äldreförvaltningen föreslår att äldrenämnden godkänner förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar det till kommunstyrelsen.

Karin Bülow
Äldredirektör
Äldreförvaltningen

Jonna Hermansson
Avdelningschef
Äldreförvaltningen

Bilagor

1. Handlingsplan för bostadsförsörjning, Stockholms stad.
2. Bilaga till handlingsplan för bostadsförsörjning – Lokala behov, Stockholms stad.
3. Bilaga till handlingsplan för bostadsförsörjning – Kunskaps- och nulägesanalys, Stockholms stad.

Attesterat av

Detta dokument har godkänts digitalt av följande personer:

Namn	Datum
Karin Bülow, Förvaltningschef	2025-10-06
Jonna Hermansson, Avdelningschef	2025-10-06